ANUL VII. No. 1998. EDITIA A TREIA SIMBATA 8 OCTOMBRE 1894.

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREÏ LUNI
SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN *Bucureştĭ* LA CASA ADMINISTRAŢIEĬ
DIN *Judeţe* ŞI *Streinătate* PRIN MANDATE POŞTALE
UN AN ÎN ŢARĂ 30 LEĬ; ÎN STREINĂTATE 50 LEĬ
ŞASE LUNĬ .. 15 » » » 25 »
TREĬ LUNĬ .. 8 » » » 13 »

Un numer în streinatate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te fereştĭ Române de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN *Bucureştĭ* ŞI *judeţe* SE PRIMESC *numaĭ la Administraţie*
DIN *Streinătate*, DIRECT LA ADMINISTRAŢIE IŞ *la toate oficiele de publicitate*
ANUNCIURĬ LA PAG. IV . . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . . 2,— leĭ »
» » » II . . . . . 3,— » »
INSERŢIELE ŞI RECLAMELE 3 LEĬ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA *kioşcul No. 192, Boulev. St.-Germain*

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

PENTRU VOTUL OBSTESC

Fie-care partid îşĭ are utopia luĭ. Conservatoriĭ cred foarte serios că, dacă or ţine multă vreme puterea, o să le fie posibil să aducă odată la îndeplinire teoriile conservatoare pe care le maĭ susţin de abia cîţi-va doctrinarĭ pierduţĭ prin lume; liberaliĭ aŭ convingerea că ţara asta maĭ poate fi guvernată în baza trecutuluĭ depărtat al partiduluĭ liberal.

Democraţiĭ nu puteaŭ să rămîie maĭ pre jos în privinţa utopiilor. Şi-aŭ creiat şi eĭ una, cu care cred că vor face minunĭ: eĭ cer intr'una partiduluĭ liberal să acorde votul universal. Se înţelege, partidul liberal rîde cînd aude pretenţia asta,— şi cred că are dreptate să rîdă.

Cele petrecute în Belgia daŭ perfectă dreptate acesteĭ afirmaţiunĭ.

Acolo, campania pentru votul universal a fost dusă de socialiştĭ aliaţĭ cu radicaliĭ. Camerile conservatoare s'aŭ supus şi s'a votat un sistem de vot aproape universal, aşă că corpul electoral a ajuns de la 130.000 de sufragiĭ să aibă 2.111.000.

Eĭ bine, care a fost rezultatul? E drept că aŭ pierdut şi conservatoriĭ, carĭ aveaŭ în Camera trecută 100 de locurĭ, iar în aceasta de acum nu vor avea decît vre-o 70; dar aceia carĭ aŭ fost literalmente distruşĭ sînt liberaliĭ: eĭ n'aŭ intrat decît în număr de... 6. In schimb, socialiştiĭ, carĭ pe vremea sufragiuluĭ cenzitar n'aveaŭ nicĭ un loc în Parlament, vor avea de astădată vre-o 50, — şi toate ziarele străine spun că e posibil ca peste doĭ anĭ,—la alegerile parţiale ce se fac în Belgia,—eĭ să compue chiar majoritatea parlamentară.

Iată rezultatele date de prima încercare făcută cu noul sistem, care, să se noteze, e departe de a fi propriŭ zis votul universal.

Eĭ bine, oare partidul liberal de la noĭ nu va profita de lecţia aceasta? In Belgia, votul obştesc distruge pe liberalĭ; în Austria, liberaliĭ sînt ceĭ maĭ marĭ duşmanĭ aĭ votuluĭ universal; — pentru ce la noĭ liberaliĭ ar fi maĭ inconştienţĭ?

Votul universal ar fi bun pentru liberalĭ, atuncĭ cînd eĭ ar fi în capul reformelor economice de care are nevoie clasa muncitoare, căcĭ el nu este un scop, ci un mijloc de luptă al proletariatuluĭ. Insă liberaliĭ nu numaĭ că nu ţin să meargă înainte, dar eĭ sînt reprezintanţiĭ ceĭ maĭ autorizaţĭ aĭ actualeĭ stărĭ de lucrurĭ: în Belgia eĭ se numesc Frère Orban, în Franţa Casimir Perier, în Germania Richter saŭ Rickert, în Italia Crispi, — în Romînia Mitiţă Sturza.

Pentru ce ar dori toţĭ aceştia votul universal? Care le sînt aspiraţiile? Ce ar dori eĭ să realizeze cu ajutorul obştieĭ?

In ziua 'n care se va obţine şi la noĭ votul universal, partidul liberal va pierde din puterea pe care o are acum graţie colerieĭ electorale cenzitare. Frère Orban s'a ales în Belgia deputat 48 de anĭ de-a rîndul, — şi azĭ votul universal l'a doborît, aşa că acest şef autorizat al liberalismuluĭ doctrinar declară că se retrage în viaţa privată.

Inc'odată dar, este o „utopie democratică“ credinţa că votul universal poate veni de la liberalĭ.

Dacă vroim să obţinem reforma aceasta, să părăsim utopiile, să încetăm de a crede că partidul eminamente burghez şi eminamente *laissez faire* îşĭ va tăia el singur craca de sub picioare şi posibilitatea de a maĭ cîrmui în dauna maselor populare.

Votul universal fiind piatra fundamentală pe care se reazimă „edificiul democratic“, democraţia singură poate lupta pentru această mare reformă, menită a schimbă întreaga noastră viaţă politică.

Anton Bacalbaşa.

SATIRA ZILEI

Turta de la palat

Monitorul Oficial s'a apucat iară de scris despre chefurile de la palat. Acuma ne povesteşte chipul cum conu Lascăr a făcut vitejia de a frînt o turtă deasupra capuluĭ prinţişoruluĭ Carol.

Bravura conuluĭ Lascăr nu-ĭ puţin lucru, pentru că doar nu ĭ uşor să frîngĭ o turtă regală, cînd n'aĭ fost în stare să frîngĭ junghetura opoziţieĭ în alegerĭ.

Dar *Monitorul* uită să ne relateze partea cea maĭ importantă: el nu ne spune se i s'a întîmplat prinţişoruluĭ după ce a mîncat din turtă, maĭ cu seamă dacă ea o fi avut prea mult zahăr.

Eŭ am aflat, pe de altă parte, că copilul s'a speriat cînd a văzut pe conu Lascăr aşa urît. El a început să ţipe şi a trebuit să vie doica să-ĭ spuie:

— Tacĭ cu mama, puĭule! Tacĭ cu mama.

Iar Conu Lascăr ar fi esclamat:

— Amù, bre omule, înţăleg sî ti hi spăriet de mine cît ieram în aiasta... în opoziţie; da' amù sînt dinastic, nu ti spărie, băetani!

Rigolo

DIN SERBIA

(*Corespondenţă particulară a «Adevĕruluĭ»*)

Belgrad, 5 Octombre.

Afacerea complotuluĭ

In sfîrşit afacerea pretinsuluĭ complot în contra dinastieĭ Obrenovicĭ merge spre desnodămînt.

O ordonanţă judecătorească, publicată în oficioasa *Srpske Novine* a adus la cunoştinţa publică numele acelora carĭ maĭ sînt implicaţĭ în afacerea aceasta, în care pînă azĭ rolul principal îl jucaseră negustoraşul Cebinatz şi fostul deputat Ranko Taişicĭ.

Sînt aceştia D-niĭ: Kosta Tauşanovicĭ, fost ministru de comerţ şi Iakov Nenadovicĭ, fost profesor de drept public la Academia din Belgrad.

In lipsă

Dar nicĭ D. Kosta Tauşanovicĭ nicĭ D. Iakov Nenadovicĭ nu se află actualmente în Serbia. Amîndoĭ petrec în străinătate şi e probabil că nicĭ nu vor respunde la citaţia care-ĭ chiamă, dîndu-le un termen de 15 zile, pentru ca să se înfăţişeze înaintea tribunaluluĭ din Belgrad spre a respunde la acuzarea că, dimpreună cu Cebinatz, Ranko Taişicĭ şi alţiĭ ar fi *pregătit* un complot în favorul prinţuluĭ Petru Karagheorghevicĭ.

Eĭ vor fi judecaţĭ aşa dar în lipsă, şi probabil vor fi şi condamnaţĭ.

Inscenare

Totuşĭ, opinia publică din Serbia nu vrea să vază nicĭ acum în toată această afacere de cît o înscenare din partea regimuluĭ actual care caută orĭ ce prilej prin care speră să poată compromite, dacă nu zdrobi cu desăvîrşire pe radicalĭ.

De aceea toată lumea aşteaptă cu multă curiozitate desbaterile acestuĭ proces, pentru a vedea pe ce dovezĭ se întemeiază urmărirea celor doĭ membriĭ marcanţĭ aĭ partiduluĭ radical, consideraţĭ pînă acum în deobşte ca oameniĭ ceĭ maĭ cumpeniţĭ şi maĭ serioşĭ.

Vă voiŭ ţine în curent cu peripeţiile acestuĭ interesant proces.

O reabilitare

Intr'o corespondenţă trecută v'am vorbit despre un mare proces intentat fostuluĭ director al fabriceĭ noastre de tutun, Wilhelm Bader, acuzat că ar fi comis diferite gheşefturĭ în detrimentul Statuluĭ. Se vorbià despre o sumă de peste 100.000 de francĭ.

Deşi condamnat în prima instanţă, directorul a fost totuşĭ achitat la Curtea de casaţie.

Şi în această afacere, toată lumea a văzut iar un simptom al nenorocituluĭ sistem de persecuţiĭ inaugurat de regimul actual împotriva tuturor acelora carĭ ţin de partidul radical. Şi e un trist simptom pentru desvoltarea moravurilor politice din ţara noastră.

D.

PALME PENTRU GUVERN

Am vorbit erĭ de conflictul ce a izbucnit între Curtea de Casaţie şi guvern, cu privire la numirea a doĭ membri aĭ Curţeĭ într'un juriŭ examinator.

Curtea are perfectă dreptate în apărarea prerogativelor eĭ. Guvernul a călcat într'un mod manifest legea, pentru a băga în juriul ce va examina pe Sc. Arion—La Pallisse, doĭ junimiştĭ favorabilĭ luĭ.

Iată în adevăr, ce spune art. 369 din legea instrucţieĭ de la 5 Decembrie 1864:

Pentru facultate juriul se va compune din decanul şi 4 profesorĭ aĭ facultăţeĭ aceleĭ ştiinţe, luaţĭ prin sorţĭ, pentru Bucureştĭ de la facultatea din Iaşĭ şi vice versa; 2 membri din consiliul de stat, din secţia corespunzătoare aceleĭ facultăţĭ; *2 membri aleşĭ*, după natura facultăţeĭ *saŭ din curtea de Casaţie* saŭ din consiliul medical, *iar în lipsa delegaţĭ din partea Ministeruluĭ.*

Călcarea legeĭ este evidentă. Bine a făcut decĭ Curtea de Casaţie, că a rechiemat pe ministru la respectul legeĭ şi al prerogativelor legal stabite.

Referatul Curţeĭ este o palmă nu numaĭ pentru D. Take, care a făcut acele numirĭ nelegale, ci şi pentru ministrul justiţieĭ, care n'a ştiut să apere prerogativele Curţeĭ.

După aseminea palme cumplite, nişte oamenĭ cu demnitate ar trebui să se retragă. Să vede însă că obrazul lor s'a îngroşat, de cîte palme aŭ mîncat pînă acum, în cît acum, nimic nu le maĭ face efect.

O NEDREPTATE

In privinţa lefurilor pe care le primesc suplinitoriĭ pentru partea ştiinţifică a gimnaziilor reale, nĭ se semnalează o mare nedreptate.

Aceştĭ profesorĭ supliniitorĭ, pe lîngă că aŭ cîte 15 şi 16 ore pe săptămînă pentru cursurile lor propriĭ, maĭ primesc însărcinărĭ să predee şi alte cursurĭ fără nicĭ un adaos de leafă.

Aşa de pildă profesoriĭ de Matematecă care predaŭ şi cursul de Higienă saŭ de Comptabilitate, primesc în schimb 176,40 banĭ pe lună; iar ceĭ de limba franceză, care maĭ suplinesc şi o catedră de geografie de pildă, primesc 252 de leĭ pe lună.

Pentru ce se face oare nedreptatea asta strigătoare? Nu crede D. Vlădescu, inspectorul general pentru partea ştiinţifică că e nevoe să ia apărarea profesorilor obijduiţĭ?

Aşteptăm să vedem ce măsurĭ va lua D. ministru de instrucţie relativ la cele semnalate de noĭ.

Dacă nu va face nimic vom reveni şi vom lua'o cu un ton maĭ sus.

Lynx.

EPILOGUL RĂSCOLELOR SĂTEŞTI

Tribunalul de Galaţĭ şi-a dat sentinţa în cel de pe urmă proces, privitor la răscoalele săteştĭ de astă primă-vară. Prin această sentinţă, toţĭ locuitoriĭ inculpaţĭ din comuna Rogojeniĭ, aŭ fost achitaţĭ. Maĭ mult, procurorul singur nu a maĭ avut curajul să susţie acuzarea şi a cerut achitarea.

Aceasta e absolut scandalos.

Dacă era vorba să ajungă la acest rezultat, pe care fără doar şi poate, procurorul îl prevedea de mult, fiind dată insuficienţa probelor, pentru ce D-sa a stăruit de atîtea orĭ ca să se amîne procesul, pentru ce a tăraganat de atîtea orĭ judecarea luĭ?

Nu e oare o crimă, în fapta acestuĭ magistrat, de a urmări cu atita străşnicie pe aceştĭ ţăranĭ pentru o faptă, pe care o ştia imaginară, de a-ĭ ţinea în prevenţie, de a-ĭ aduce de cincĭ-şase orĭ din satele lor îndepărtate la Galaţĭ, de a-ĭ face să-şĭ piardă timpul de lucru şi hrana — pentru a veni apoĭ înaintea tribunaluluĭ să spuie: «m'am convins că oameniĭ aceştia nu's vinovaţĭ, vă rog să-ĭ achitaţĭ?

O asemenea uşurinţă, din partea unor magistraţĭ este nu numaĭ scandaloasă, dar şi criminală.

Gîndească-se cine-va că aceştĭ nenorociţĭ locuitorĭ, toată vara au umblat pe drumurĭ. De şase orĭ aŭ venit la Galaţĭ, numaĭ pentru termin, afară de numeroasele dăţĭ cînd aŭ avut înfăţişerĭ la judecătorul de instrucţie, şi de la Rogojenĭ pînă la Galaţĭ, e o cale de două zile.

Vara li-a trecut ast-fel fără a putea profita de singurul timp al anuluĭ cînd maĭ pot cîştiga ceva şi fără să-şĭ poată cultiva măcar ogoarele.

Gîndească-se cine-va, că din această cauză aŭ rămas pieritorĭ de foame, că aŭ suferit prevenţie îndelungată şi bătăĭ. Gîndească-ce cine-vea, că aceştĭ oamenĭ nevinovaţĭ şapte — opt lunĭ de zile aŭ trăit într'o nelinişte şi frică continuă şi judece, dacă nu avem dreptul de a califica aşa de aspru purtarea magistraţilor.

Nu le era permis să asculte cu atîta uşurinţă, şoaptele uneĭ administraţiunĭ infame; nu le era permis să se facă uneltele stupide a unuĭ guvern care pierduse capul şi nu visa de cît represiunĭ.

Asemene magistraţĭ, care'şĭ prostituesc conştiinţa, pentru a nu se gîndi, de cît la modul cum să se facă agreabil stăpînireĭ în vederea uneĭ înaintărĭ, sunt o ruşine pentru magistratura noastră.

O spunem fără frică, pentru ca să se ştie ca măcar opinia publică îĭ urmăreşte şi-ĭ stigmatisează.

Ceea ce am spus despre parchet se aplică şi D-luĭ Ministru al justiţieĭ. De nenumărate orĭ i-am atras atenţia, cerîndu-i ca să amîne măcar pînă la toamnă, cînd munca pămîntuluĭ încetează, judecarea procesuluĭ. D-sa înse n'a ţinut seamă de nicĭ una din observaţiile noastre.

Să-ĭ fie pe suflet acum blestemul tuturor acestor nevinovaţĭ, pe carĭ ia nenorocit şi ia adus la sapă de lemn.

C.

BANCA AGRICOLA

Banca agricolă a acordat pînă acum împrumuturĭ în valoare de un milion şi jumătate. Consiliul de administraţie al bănceĭ, cu toate că prin reescomptarea portofoliuluĭ eĭ şi cu baniĭ pe care îĭ maĭ are banca, dispune de vre-o cincĭ-spre-zece milioane, *crede că aceste sume nu-ĭ vor fi de ajuns pentru a satisface toate cererile de împrumut.*

De-aceea el va cere camereĭ, imediat după deschiderea sesiuneĭ parlamentare, modificarea cîtor-va puncte din statute privitoare la emisiunea capitaluluĭ bănceĭ, pentru a se permite o sporire considerabilă de capital.

Fiind dată criza grozavă care bîntue ţara precum şi scumpetea peste măsură a dobînzilor luate de cămătarĭ saŭ de cele-l'alte instituţiĭ de credit, era natural ca banca agricolă să facă afacerĭ splendide... pentru acţionariĭ eĭ.

Cum însă la noĭ în ţară toate merg de-an doasele şi adesea ce e bine e răŭ şi ce e răŭ e bine, ne îndoim grozav de buna influenţă pe care o va exercita banca asupra crizeĭ.

Indoiala noastră e sprijinită de două argumente: incapacitatea şi epidemia risipiĭ care caracterizează pe proprietarĭ şi arendaşĭ, şi condiţiile aproape absurde cu care banca face împrumuturile.

Dacă proprietariĭ şi arendaşiĭ ar întrebuinţa baniĭ împrumutaţĭ la îmbunătăţirea cultureĭ pămîntuluĭ şi la alte lucrurĭ de samă şi folositoare, atuncĭ banca agricolă ar fi o instituţie de mare însemnătate în împrejurările triste prin care trecem.

Ne temem însă că zecile de milioane ale bănceĭ vor fi svîrlite pe ferestrĭ de împrumutătorĭ, carĭ, maĭ sporindu-şĭ ast-fel datoriile din trecut pe care deja nu le pot plăti, falimentul îĭ va înghite pe toţĭ.

Pe de altă parte bancă împrumută pe grîŭ în depozite, *dar nu permite vînzarea grîuluĭ amanetat dacă maĭ întăĭ datornicul nu-ĭ achită datoria.* Cu alte cuvinte cel ce împrumută de la banca agricolă, nu poate eşi la urma urmeĭ de cît cu pagube şi încurcăturĭ.

Aşa stînd lucrurile,—şi aşa staŭ,—noĭ vedem în sporirea capitaluluĭ bănceĭ agricole un spor de cîştig pentru acţionarĭ, iar pentru împrumutătorĭ un spor de pagube care-ĭ vor duce la ruină.

Cîte toate staŭ pe baze şubrede, or ce reparaţiĭ şi adaose făcute organizaţieĭ noastre sociale, nu fac de cît să o îngreue şi să-ĭ grăbiască prăbuşirea.

Lynx.

PENTRU POSTERITATE

A fost frumos de tot la Bîrlad. *Paloda* care ne soseşte azĭ zugrăveşte în următoriĭ termenĭ mişcătorĭ impresia pe care ĭ-aŭ făcut-o discursurile tinerilor Ciurea, Florescu şi Petrescu:

Privindu-ĭ şi ascultîndu-le *sublimele expresiunĭ*, te făceaŭ *să laşĭ lacrimĭ din ochĭ.* Cuvintele lor eraŭ *ca o trîmbiţă* îngerească;

Se părea că vezĭ în aceştĭ fiĭ aĭ patrieĭ *reminiscenţele sfinte ale luĭ Ştefan şi Mihaĭ, care vin să protesteze nelegiuitele încălcărĭ* ale străinismuluĭ.

Mişcător tabloŭ! Tinerele reminiscenţe ale luĭ Ştefan şi Mihaiŭ protestînd nelegiuirile şi vorbind ca din nişte trîmbiţe, iar redactoriĭ *Palodeĭ* lăsînd lacrimĭ din ochĭ!

Cauza stiluluĭ şi gîndireĭ romîne aŭ suferit, ce e drept, un desastru teribil în coloănele *Palodeĭ*, dar bine că cel puţin,— cum tot ea ne spune, — cauza naţională a triumfat!

*
* *

Tot cu acel prilej, maĭ datorim valorosuluĭ ziar bîrlădean o priţioasă informaţie asupra chipuluĭ cum să fac întrunile publice în Siberia.

Ca prin farmec,—zice *Paloda*, — s'aŭ ridicat protestaţiĭ sgomotoase, între care unele pretindeaŭ ca oratoriĭ să spună, maĭ înainte de a vorbi, subjectul vorbireĭ lor, *ca în Siberia.*

Apoĭ dacă întrunirile publice sînt aşa, ce-s'o fi petrecînd oare la alegerĭ în Siberia? Numaĭ *Paloda* ar putea să ne spună!

Rad.

O SUPĂRARE PROASTĂ

L'Indépendance Roumaine, supărată că i-am stricat tot efectul articolelor sale asupra manevrelor din care reiese numaĭ ce mînca Regele şi cîte cucoane însoţeaŭ în trăsurĭ luxoase pe statul-major, care privea manevrele din îndepărtare, cu ochianele, ne ameninţă cu soarta luĭ *Acropolis* din Athena.

Ea ne maĭ acuză că ne luăm după scrisorĭ anonime şi că nimenĭ afară de noĭ n'a aflat despre bătăile şi torturile suferite de marea majoritate a soldaţilor şi a rezerviştilor în timpul manevrelor din toamna asta.

Ştirile le-am aflat chiar din gura rezerviştilor amărîţĭ şi desnădăjduiţĭ de cele suferite, şi e natural că ele diferă de acelea pe care *L'Indépendance* n'a putut să le afle de cît de la bucătariĭ şi lacheiĭ Regeluĭ.

A ne acuza că voim, dînd la iveală barbaria şi incapacitatea unor şefĭ, să lovim în mijloacele de apărare ale ţăreĭ, e necinstit şi inept în acelaşĭ timp.

Numaĭ ascunzînd adevărul şi încurajînd ast-fel pornirile sălbatece ale unor ofiţerĭ se poate compromite apărarea ţăreĭ.

Soldaţiĭ demoralizaţĭ vor dezerta în momentele grave, iar ceĭ indignaţĭ vor căuta să se răzbune. Iată la ce rezultate ne poate duce militarismul răŭ înţeles.

Respectarea demnităţeĭ omeneştĭ şi blîndeţea de caracter pot singure crea o armată entusiastă şi iubitoare de ţară.

Noĭ considerăm ca o datorie de cel maĭ înalt şi maĭ înţelept patriotism de a lucra la stîrpirea bătăeĭ în armată şi la respectarea demnităţeĭ omeneştĭ din partea şefilor. Ceĭ carĭ nu fac ca noĭ, fie din interese meschine saŭ din lipsă de inteligenţă, aceia contribue la sfărîmarea mijloacelor de apărare ale ţăreĭ.

Index.

O EXPLICAŢIE

Am arătat erĭ, relativ la alegerile din Belgia, numaĭ faptele fără nicĭ un comentariŭ.

O aşa de mare sdrobire a liberalilor şi o un aşa de mare triumf al socialiştilor, aŭ nevoe de oare-care explicaţiĭ, pentru a putea fi bine înţelese.

Liberaliĭ reprezentaŭ marea industrie şi marea finanţă şi eraŭ partizaniĭ politiceĭ de *laissez-faire, laissez passer*. Idealul lor politic şi economic fiind atins, era natural că liberaliĭ să înceapă a da înapoĭ.

Dacă dărea asta înapoĭ s'a transformat într'un dezastru pentru dînşiĭ, este că Domniĭ liberalĭ prea s'aŭ arătat din loc reacţionarĭ mîndri şi fanfaronĭ, desprecuitorĭ aĭ orĭ căreĭ reforme economice, fie ea cît de neînsemnată.

Robiĭ lor din fabricĭ — muncitoriĭ — aŭ fost foarte indignaţĭ de atitudinea asta pentru măsură de reacţionară, şi aŭ votat în masă în contra lor.

Lovitura va fi mortală pentru partidul liberal, şi peirea luĭ pentru vecie e un fapt îndeplinit deja.

Radicaliĭ nu prea aŭ mare importanţă: soarta lor e orĭ să se piardă în neantul liberal, orĭ în oceanul socialist.

Rămîn catoliciĭ, singurul partid cu care socialiştiĭ vor avea de luptat pe viitor.

Insă alegerile nu le-aŭ fost nicĭ lor aşa de favorabile, după cum nădăjduiaŭ.

Oameniĭ lor ceĭ maĭ marcanţĭ aŭ căzut în alegerĭ, *bătuţĭ de socialiştiĭ creştinĭ.* In total catoliciĭ vor pierde şi eĭ vre-o cincĭ-spre-zece scaune, în favoarea socialiştilor revoluţionarĭ saŭ a celor creştinĭ.

De alt-mintrelea catoliciĭ se sprijină pe două baze foarte şubrede: fanatismul religios şi făgăduinţa cîtor-va reforme economice.

Fanatismul va slăbi fatalmente cu timpul, iar făgăduelile de reforme ale catolicilor vor fi în curînd demascate de socialiştĭ, şi chiar de se vor realiza în mod serios şi cinstit, ele nu vor mulţămi în de ajuns masele.

In fond voturile căpătate de catolicĭ, sînt voturĭ socialiste încă inconştiente, neluminate.

Intr'un viitor apropiat Belgia va intra în faza luptelor supreme, atuncĭ cînd majoritatea parlamentuluĭ va fi socialistă.

Oceanul socialist va săpa an cu an stînca mare dar şubredă a catolicismuluĭ care va avea exact soarta stînceĭ liberale, ce părea atît de puternică şi de neclintită, chiar acum un an.

In prima lor luptă după dezrobirea politică, muncitoriĭ aŭ zdrobit pe duşmaniĭ lor ceĭ maĭ imediat apropiaţĭ: pe liberalĭ.

La a doua luptă, peste patru anĭ, eĭ vor ataca cu acelaşĭ brio şi cu aceeaşĭ forţă şi pe duşmaniĭ lor maĭ îndepărtaţĭ: pe catolicĭ.

Deja catoliciĭ se tem *şi-şĭ prevăd singuri înfrîngerea*, — şi de ce se tem nu vor scăpa.

I. Th.

DRUMURILE DE FER

In acest sfîrşit de veac liniile de drum de fer aŭ luat o enormă desvoltare.

Ştiţĭ care e lungimea totală a liniilor acestora de pe întreaga suprafaţă a globuluĭ?

In anul 1892 ea a atins cifra de 653938 de kilometri, a căror cost este de 174 de miliarde şi 380 de milioane de francĭ şi ceva. Media preţuluĭ pentru un kilometru este dar de 266,666 de leĭ.

In această sumă enormă Europa singură intră pentru 90 de miliarde şi 700 de milioane, cu o medie de cost pentru un kilometru de 390.375 de leĭ. De la o ţară la alta aceste cost variază însă foarte mult.

Aşa de pildă:

In Franţa	costă	424540
In Anglia	»	721920
In Belgia	»	421724
In Germania	»	306480
In Austro-Ungaria	costă . .	307225
In Rusia	»	291100

In cele-l'alte părţi ale lumeĭ, costul drumurilor de fer se urcă la 83 de miliarde şi 690 de milioane, în care singurile State-Unite ale Americeĭ de Nord intră pentru 53 de miliarde şi 690 de milioane.

Cifrele aceste colosale te uimesc şi te înspăimîntă. Ele sînt o dovadă vie a puterei de muncă enorme, ce a cîştigat omul în secolul acesta, graţie unuĭ utilaj.

Cînd în loc de a apartine particularilor, ca azĭ ele vor aparţine obştieĭ, sînt incalculabile serviciile ce vor aduce omenireĭ.

BRET HARTE

OMUL NEINSEMNAT

Numele săŭ era Fagg-David Fagg.

In anul 1852 veni împreună cu noĭ cu »Papagalul zburător» în California. Nu cred că asta a făcut-o din pornire aventuroasă. Se vede că nu ştia încotro să se ducă în altă parte.

Cînd noĭ în de noĭ, băeţĭ tinerĭ, ne istoriseam perspectivele strălucite, pe care le pusesem în joc pentru a ne duce în California şi cît de întristaţĭ fuseseră prieteniĭ de plecarea noastră şi cînd ne arătam fotografiĭ şi şuviţe de păr şi vorbeam de Susana şi de Mariţa, şedea lîngă noĭ omul neînsemnat şi asculta trist şi amărît cu chipu-ĭ obicĭnuit, dar nu rostea nicĭ un cuvînt. Mie mi se pare că n'avea nimic de spus.

Cunoscuţĭ n'avea afară de noĭ şi noĭ îl luarăm sub aripele noastre şi, drept vorbind, ne băteam joc de dînsul. Indată ce bătea un vînt cît de slab, sărmanul căpăta boala de mare şi nu se putea obicĭnui de loc cu legănatul vaporuluĭ.

Nicĭ o dată nu voiŭ uita, cît de mult am rîs cu toţiĭ, cînd Rottler ĭ-a adus legată de o sfoară, bucata de slănină.... Dar gluma asta onorabilă vi-ĭ cunoscută tuturor-a. Şi ce renghiŭ ncstim ĭ-am jucat cu domnişoara Fanny Twinkler! Domnişoara Fanny nu-l putea suferi şi noĭ făcurăm pe Fagg să creadă, că ea e amorezată de dînsul şi că-ĭ trimite trufandale din cabină.

Să fi văzut scena miuunată cînd el veni la dînsa, bolborosind şi bolnav încă de boala măreĭ, ca să-ĭ mulţămească. Cum se aprinse ea! Privirile eĭ dispreţuitoare, frumoase furioase!... Fu tocmaĭ ca «Medora», zicea Rattler — Rattler ştia pe Byron pe din afară — şi bătrînul Fagg cum îl doborî la pămînt lovitura asta! Dar îĭ trecu şi asta şi cînd la Valparaiso Rattler se îmbolnăvi, bătrînul Fagg îl îngriji. Vedeţĭ era un băiat bun, dar îĭ lipsea bărbăţia şi duhul.

De poezie, habar n'avea. Eŭ l'am văzut şezînd în cea maĭ mare linişte sufletească şi cărpindu-şĭ hainele cele vechĭ, pe cînd Rattler declama mişcătoarea odă către ocean a luĭ Byron. O dată el întreba pe Rattler foarte serios, dacă crede că Byron a suferit vr'o dată de boala măreĭ.

Nu-mĭ maĭ aduc aminte ce ĭ-a respuns Rattler, dar ştiŭ, că toţĭ am rîs din inimă şi nu mă îndoesc că respunsul fusese nimerit, pentru că Rattler era duhliŭ.

Cînd «Papagalul zburător» ajunse la San-Fracisco, noĭ făcurăm o masă mare şi ne sfătuirăm ca în toţĭ aniĭ să ne adunăm, ca să serbăm, amintirea acestei zile în acelaşĭ chip. Bine înţeles, Fagg nu poftit. Fagg călătorea între punţĭ şi se poate lesne înţelege că noĭ, văzîndu-ne iar pe uscat, ţineam la cinste. Dar bătrînul Fagg, cum îl numeam noĭ — întreacăt fie zis; el avea vr'o douăzecĭ şi şi cincĭ de anĭ — bătrînul Fagg în ziua aceea un obiect de petrecere nesfîrşită pentru noĭ. El îşĭ pusese în minte că se poate face pe jos drumul la Sacramento şi într'adevăr porni pe jos într'acolo. Noĭ petrecurăm minunat, ne strînserăm cu toţiĭ mînele şi ne despărţirăm.

Ah! încă n'aŭ trecut opt anĭ de atuncĭ şi unele din mînele acelea, care se strînseseră atuncĭ cu at-ta dragoste, s'aŭ ridicat amenințătoare una împotriva celeĭ-l'alte saŭ aŭ intrat pe furiş în buzunarul tovarăşuluĭ.

In anul următor nu mîncarăm împreună, pentru că tînărul Barker jura, că nu-şĭ va maĭ pune picioarele sub aceeaşĭ masă cu un mişel infam ca Mixer şi pentru că Nibbles împrumutase banĭ de la Stubs — care pe vremea aceea era chelner într'un birt din Valparaiso—nu-ĭ dădea mîna să se întîlnească cu asemenea oamenĭ.

De oare ce în anul 1854 cumpărasem un număr de acţiunĭ ale mineĭ lupuluĭ Mugginsvile, îmĭ prupusei să daŭ o raită pe acolo şi să vizitez mina. Trăsei la hotel, îmĭ închiriaĭ după masă un cal, făcuĭ maĭ întîiŭ o plimbare împrejurul oraşuluĭ şi pe urmă mă duseĭ la mină.

Unul dintre indivizii, pe carĭ gazetariĭ îĭ daŭ drept «izvor sigur» şi cărora li se recunoaşte în mod tacit în toate comunele micĭ dreptul de a respunde la orĭ-ce întrebare, mi se dădu ca informator. O deprindere îndelungată îl pusese în stare de a lucra şi de a vorbi în acelaşĭ timp şi nicĭ o dată el nu-şĭ neglija amîndouă aceste datoriĭ. Omul acesta îmĭ povesti toată istoria minunĭ noastre şi apoĭ adaose:

— Vezĭ, domnule strein— (se întoarse spre stratul de pămînt dinaintea sa) — aur trebue să vie din mînă aicĭ —(făcu o virgulă cu casmaoa) — dar pro-prĭ-eta-rul de maĭ înainte—(se silea să scoată cuvîntul din sine ca sapa din pămînt) — era un om cam neînsemnat (o lovitură ţeapănă cu cazmaoa în loc de punct). Era încă proaspăt şi a lăsat pe ticăloşiĭ din prejur să-ĭ încalce pămîntul *).

Ceea-ce maĭ avea de spus, fu încredinţat pălărieĭ sale, pe care şi-o scosese pentru a-şĭ şterge fruntea bărbătească cu basmaoa roşie de mătasă.

Il întrebaĭ de numele proprietaruluĭ de maĭ înainte.

— Se numea Fagg.

Il vizitaĭ. Imbătrînise şi se făcuse ceva maĭ slut. Muncise din greŭ, zise eĭ, şi-ĭ mergea «aşa şi aşa». Eŭ căpătaĭ oare-care simpatie pentru dînsul şi-l ocrotiiŭ pînă la un punct. Dacă am făcut-o, pentru că începeam să despreţuesc pe indiviziĭ de felul luĭ Rattler şi Mixer, n'am nevoe s'o spun.

Ştiţĭ că mina lupuluĭ a dat faliment şi cît de groaznic am fost păcăliţĭ noĭ, acţionarii! Nu mult după asta am aflat, că Rattler, unul dintre principaliĭ acţionarĭ, fusese silit să primească slujba de «oberchelner» la otelul luĭ Robin «La oraşul Mugginsville» şi că bătrînul Fagg avusese noroc şi nu ştia ce să maĭ facă cu baniĭ. Toate astea mi le a povestit Mixer, care fusese acolo pentru a regula socotelile şi a adăogat că Fagg face curte feteĭ hotelieruluĭ sus pomenit.

(Sfîrşitul în No. viitor).

*) In minele de aur este legea că cine-va pierde dreptul de proprietate asupra bucăţeĭ de pămînt alese de dînsul, dacă într'un timp anume hotărît n'a lucrat acolo. Atuncĭ orĭ-cîne poate, fără nicĭ o formalitate, să pue stăpînire pe pămîntul acela şi metoda asta de a căpăta locul într'o mînă se numeşte în limba technică a săpătorilor de aur: *to jump a claim*, a sări pe un fot de pămînt.

INFORMAŢIUNI

Circulă zgomotul că pe ziua de 1 Noembre vor fi convocate în sesiune extra-ordinară Corpurile Legiuitoare.

Comitetul executiv al partiduluĭ liberal se va întruni mîine seară.

D. Eugen Stătescu va azista la acdastă întrunire.

Amiciĭ D-luĭ Stătescu pretind, că o mare schimbare se va face în atitudinea partiduluĭ.

D. G. E. Golescu, directorul caseĭ de depunerĭ, a fost însărcinat să îndeplinească funcţiunea de comisar al guvernuluĭ pe lîngă Banca Naţională, pînă la numirea unuĭ titular.

D. Lascar Lupaşcu, a fost din noŭ numit director al linieĭ de exploatare Constanţa-Cernavodă.

Inaugurarea fundaţiuneĭ Carol se va face în ziua de 3 Noembre, cu ocazia nunţeĭ de argint a perecheĭ regale.

Magyar Hirlap reproducînd pasagiĭ din cîte-va articole ale ziarelor *Timpul* şi *Constituţionalul* în chestiunea naţională, face următoarea observaţie caracteristică:

«Aceste reproducerĭ arată că ziarele citate sînt aproape tot atît de moderate ca unele ziare ungureştĭ.»

Contele Goluchowski a fost decorat din partea împăratuluĭ Frantz Iosef cu marea cruce a ordinuluĭ Leopold.

Aceasta drept recunoştinţă pentru serviciile aduse monarchieĭ austriace în calitate de ministru plenipotenţiar în Bucureştĭ.

In privinţa incidentuluĭ de graniţă din judeţul Mehedinţĭ, la munţiĭ Cornul vereĭ, aflăm că s'a făcut o nouă anchetă mixtă, de oare-ce ancheta autorităţilor maghiare s'a dovedit a fi foarte parţială.

Din comisia de anchetă aŭ făcut parte D-niĭ căpitan Valerian Foişoreanu, reprezentantul guvernuluĭ romîn, viceşpanul Bela Licek, inginerul Four şi notarul Ruden, reprezentanţiĭ guvernuluĭ ungar.

Procesele verbale încheiate s'aŭ înaintat guvernelor din Budapesta şi Bucureştĭ.

Astă-zĭ se va face, la Primărie, adjudecarea întreprindereĭ primelor lucrărĭ pentru derivaţiunea Argeşuluĭ în Dîmboviţa, adică a săpăreĭ unuĭ canal de la Bolintin pînă la Cotrocenĭ.

D. M. Ghermani a plecat aseară la R.-Sărat şi de acolo la Plăineştĭ pentru a reprezinta guvernul la înmormîntarea decedatuluĭ Al. Plagino.

Inmormîntarea se face azĭ după amiazĭ.

Vestitul deputat ungur, D. Pázmándy, care a fost în Paris trimis de guvernul unguresc pentru a cumpăra o parte a preseĭ franceze, a vizitat în ziua de 3 Octombre pe Dr. Lucaciŭ în închisoarea din Segedin.

Pázmándy mărturiseşte printr'o scrisoare adresată ziaruluĭ *Magyarország*, că în zadar a căutat să convingă pe Lucaciŭ, ca să renunţe la programul din Sibiŭ chiar punîndu-ĭ în vedere că atuncĭ ar fi pus în libertate.

De alt-fel Pázmándy face următoarele declaraţiĭ:

«Mărturisesc în toată sinceritatea, că pe mine Lucaciŭ m'a cucerit din primul moment, la procesul memoranduluĭ din Cluj.

L'am remarcat ca pe un bărbat cult, erudit, înţelept, un preot la nivelul cultureĭ europene, cu care e o plăcere să discuţĭ, de oare-ce are cunoştinţe întinse, o pricepere grabnică şi elocinţă».

Cu toate acestea Pázmándy se plînge, că nu l'a putut convinge.

D. general Cantili, care a stat cîte-va zile în Capitală, înainte de a se întoarce la Constanţa, şi-a dat demisiunea.

Această demisiune se va supune întîiŭ hotărîreĭ Regeluĭ.

Timpul află că la direcţia serviciuluĭ sanitar superior a început să se facă inoculărĭ la caĭ spre a se prepara serul imunizat pentru a se face injecţiĭ la copiiĭ atinşĭ de angina difterică.

Vor trebui însă cel puţin zece zile pînă să se termine inoculările la caĭ spre a se prepara serul imunizat.

STIRI TELEGRAFICE

Potsdam, 6 Octombre. — Impăratul Wilhelm a conferit regeluĭ Serbieĭ ordinul *Vulturuluĭ Negru*.

Port-Said, 6 Octombre. — Greva lucrătorilor-curăţitorĭ s'a sfîrşit.

Şimla, 6 Octombre. — Guvernul Indiilor n'a primit nicĭ o ştire care să confirme moartea Emiruluĭ din Afganistan.

FALIMENTUL GRECIEI

Ziarele din Berlin anunţă, că Agenţia financiară a guvernuluĭ grec n'a primit pînă acum nicĭ fondurile, nicĭ instrucţiunile necesariĭ, privitoare la plata cuponuluĭ de 1 Octombrie a împrumutuluĭ grecesc 4 la sută.

Cît despre aranjamentul de făcut cu Grecia în privinţa împrumuturilor contractate şi a violăreĭ angajamentelor, se constată că creditoriĭ germanĭ nu desarmează de fel faţă cu D. Tricupis şi sînt ferm hotărîţĭ de a se pune la nevoie a Helladeĭ sub tutelă.

Impăratul însuşĭ, care-ĭ secondează în această luptă a lor, ar fi declarat că nu va permite nicĭ o dată să se zică, că un german a pierdut o marcă *din cauza măritişuluĭ soreĭ sale* (se ştie că una din surorile împăratuluĭ Germanieĭ s'a căsătorit cu prinţul moştenitor al Grecieĭ).

CRIZA DIN UNGARIA

Budapesta, 6 Oct. — Camera deputaţilor a amînat pe mîine discuţia proiectuluĭ de legĭ asupra liberuluĭ exerciţiŭ al religiuniĭ, după ce aŭ vorbit maĭ mulţĭ deputaţĭ şi după ce ministrul cultelor a combătut argumentele formulate în contra facultăţiĭ de a se declara fără confesiune.

Ţarul pe moarte

Paris, 6 Oct. — *Ştirĭ din Petersburg anunţă că Ţarul nu va maĭ pleca la Corfu.*

Petersburg.—6 Oct. *Nord bureau anunţă că starea Ţaruluĭ s'a agravat în mod simţitor. Slăbiciunea generală şi slăbiciunea inimeĭ sporesc.*

Se asigură că principesa Alix se va converti la Livadia în confesiunea ortodoxă. Căsătoria se va celebra înainte de 8 Noembrie, data cînd începe postul.

Se aşteaptă din ceas în ceas numirea Ţareviciuluĭ ca regent.

Londra, 6 Oct. — *Agenţia Reuter primeşte din Petersburg ştirĭ carĭ confirmă svonul că proiectul călătorieĭ Ţaruluĭ la Corfu a fost părăsit.*

Darmstadt, 6 Oct.—*Principesa Alix va pleca mîine la Livadia prin Berlin şi Varşovia. Nu se ştie nimic despre călătoria mareluĭ duce şi mareĭ ducese de Hessa, despre care s'a vorbit.*

Paris, 6 Oct.—*Marele duce şi marea ducesă Wladimir aŭ sosit la gara de Est, unde îĭ aşteptaŭ D-niĭ de Mohrenheim, de Giers şi tot personalul ambasadeĭ. Eĭ aŭ plecat la 6.50 cu Orient-Express în Rusia.*

Ce-a fost la Teatru

— **Deschiderea stagiuneĭ** —

A-seară s'a deschis stagiunea Teatruluĭ Naţional. S'a jucat *Barbara Ubrik* saŭ *Decemvirul torturator*, de D. Em. Antonescu.

Spectacolul a durat numaĭ pînă la ora 2 din noapte. In intervalul acesta s'aŭ săvîrşit maĭ multe crime. Iată tabloul asasinatelor.

Ucişĭ:

C. I. Nottara, strada Regală, 6.
Th. Petrescu, strada Colţeĭ.
C. Mărculescu, calea Plevneĭ.
Zoe Ştefănescu, idem.
I. Cuţarida, necunoscut.
N. Soreanu, idem.
Aristiţa Romanescu, strada Regală.
Publicul,—în stal.

Sinucişĭ:

V. Leonescu, casa Mercuş.

Asasinĭ:

P. Georgescu (fără domiciliŭ.
E. Culian (
Em. Antonescu, autor moral.

Dezertorĭ:

P. Velescu.
Publicul de la reprezentaţiile viitoare.

Toate aceste crime aŭ fost săvîrşite cu consimţimîntul D-lor Gr. Cantacuzino, C. Stăncescu şi alţiĭ.

In *Adevĕrul Literar* de Duminică, Rigolo va reveni maĭ pe larg asupra acestor barbariĭ.

Sîmbătă seară aceste scene se vor repeta din noŭ, se zice. Va debuta şi D. Burienescu, care va cînta o doină din coaje de mesteacăn. Intre acte, balet, salturĭ-mortale şi prestidigitaţie.

*
* *

In ultimul moment, aflu că Direcţia Teatruluĭ Naţional dorind să continue cu reprezentaţiile pieseĭ *Decemvirul torturator*, care s'a jucat aseară, a luat deciziunea de a introduce în teatru îmbunătăţirea următoare:

In vedere că reprezentaţiile se sfîrşesc la ora 2 din noapte, se va instala un dormitor pentru public. Un pat 50 de banĭ. Aceasta, probabil, pentru a confirma versul D-luĭ Antonescu, care zice:

Cum esteĭ cînd visează, — şi cum e cînd se scoală!

*
* *

Starea sănătăţeĭ artiştilor morţĭ a-seară la Teatru inspiră serioase îngrijirĭ medicilor.

Pînă în momentul cînd scrim aceste rîndurĭ, nu se ştie unde a fugit D. P. Velescu.

Rigolo.

FOIŢA ZIARULUI *ADEVARUL*

21

WILHELM BERGSÖE

Nuvele italiene

PILLONE

«Impleticindu-se, Pillone se dădu cu un pas maĭ aproape şi îndoi încet crengile portocaluluĭ. Nu maĭ era nicĭ o îndoială—aşa aveaŭ să se revadă, prin urmare! Un bogat cheltuitor, feciorul desfrînat al unuĭ aristocrat puternic, erea acela lîngă care ea şedea. Pillone simţi că inima-ĭ se face sloiŭ de gheaţă, se strînge parcă vrea să plesnească, dar în clipa următoare izbucni întru'un foc arzător, setos de rezbunare şi el se duse acasă, îşĭ luă un pumnal şi se întoarse la balul vesel, unde şampania curgea în valurĭ.

«Peste două ceasurĭ o trăsură elegantă se opri la uşa teatruluĭ. Tînărul veneţian şi tovarăşa luĭ se suiră într'însa, trăsura apucă în trap iute spre Giardino, fără ca cine-va să se mire, în noaptea veselă de carnaval, că un *pulcinello* îmbrăcat în alb stătea dinapoĭ ca lacheŭ. Ajunseră la poarta palatuluĭ. Paiaţa sări jos şi se apropiă de uşa trăsureĭ, pe care o deschise cu putere. Tînărul se coborî maĭ întîiŭ; un fulger strebătu aerul şi tînărul înnota în sîngele săŭ. Paiaţa apucă hăţurile, sări iute pe capră, aruncă pe vizitiŭ jos şi după cîte-va minute trăsura dispăru pe drumul dinspre Posilippo.

«A doua zi nu se vorbea în Neapoli de alt-ceva de cît de omorul săvîrşit asupra fiuluĭ plin de viitor al prinţuluĭ Cesarini. Din ziua aceea rămase un loc gol în biuroul avocatuluĭ Capparelli şi din noaptea aceea Pillone ajunse ceea-ce este: regele contrabandiştilor şi domnitorul munţilor.»

«Bătrînul păstor se opri, se rîdică de o dată în toată înălţimea sa şi privindu-mă cu nişte ochĭ pătrunzătorĭ, zise cu glas cu totul schimbat:

«— Mă cunoştĭ acuma?

«— Pillone! — strigaĭ eŭ uimit şi mă dăduĭ înapoĭ.

«— Zăŭ! — zise el zîmbind şi scoţîndu-şĭ barba cea albă—D-ta aĭ merita o slujbă la poliţia din Neapoli, pentru că n'aĭ fost în stare să bagĭ de seamă că părul e lînă şi barba făcută din blana caprelor mele. Uită-te acum împrejur. Unde crezĭ că ne aflăm?

«Mă uitaĭ împrejurul meŭ. Ceva maĭ pitoresc rar văzusem. Grămezĭ înalte de stîncĭ prăpăstioase, se uitaŭ de sus asupra noastră. Izvoare micĭ, care primăvara se schimbaŭ de sigur în şiroae puternice, curgeaŭ p'alocurea cu un şopot blînd şi eraŭ prinse pe tot cursul lor între farene ce se legănaŭ şi în părul Venereĭ. Ridicăturile şi dîrele pe unul din păreţiĭ stîncoşĭ rĕspundeaŭ întocmaĭ ieşiturilor de pe păretele din faţă, peste tot muntele era sfăşiat de crăpăturĭ şi gangurĭ, care de multe orĭ eraŭ aşa de micĭ, în cît numaĭ un singur om putea să-şĭ facă drum prin ele.

«In primul moment căpătaĭ impresia sigură, că un cutremur grozav în vremurĭ vechĭ, sfăşiase stîncele acestea şi mă cuprinse aproape o frică ascunsă, ca deschizăturile astea strîmte să nu se închidă de odată şi să ne îngroape pe vecie.

«Acuma pricepeam d'abia pentru ce în Italia e cu neputinţă să se înalţe siguranţa publică şi să se asigure respectul legeĭ. Acĭ eraŭ crăpăturĭ, văgăune şi ieşirĭ prin toate părţile şi în gangurile astea de cîrtiţă, chiar cel maĭ viteaz soldat nu era în stare să facă nimic—cîţĭ-va puşcaşĭ, aşezaţĭ pe înălţimĭ, ajungeaŭ pentru apărarea acestor Termopile moderne.

«Pillone se bucură de uimirea mea, pe care mĭ-o citea pe faţă.

«— Acuma eştĭ prizonierul meŭ — zise el şi-mĭ puse mîna pe umăr. — Ce daĭ zălog?

«Eŭ rĕspunseĭ zăpăcit că sînt sărac şi n'am nimic de seamă la mine.

«— Crezĭ D-ta că eŭ cer banĭ? — zise el cu o privire mîndră şi-mĭ luă mîna de pe umăr. Par'că nu ştiŭ că eştĭ artist? Nu m'aĭ vestit odată că vin duşmaniĭ meĭ şi nu mĭ-aĭ scăpat altă dată viaţa?

«Banĭ! Ce să facă Pillone cu punga săracă a unuĭ biet artist? Dacă D-ta ĭ-aĭ fi răspuns că-ĭ oferĭ prietenia D-tale, ar fi fost un lucru maĭ frumos gîndit şi maĭ mult preţuit de Pillone, care n'a răpit încă un *grano* de la ceĭ lipsiţĭ de mijloace.

«— Dacă într'un fel oare-care pot să-ţĭ fac vr'un serviciŭ, o voiŭ face cu plăcere — răspunseĭ eŭ. — D-ta mĭ-aĭ dat o maĭ mare dovadă de încrederea prin povestirea D-tale, de cît aşĭ fi fost în drept să mă aştept.

«— Ascultă-mă! — zise el trăgîndu-mă pe un colţ de stîncă lîngă dînsul şi punîndu-mĭ prieteneşte mîna pe umăr. — Cred că am darul de a-mĭ cunoaşte oameniĭ la cea dintîiŭ privire şi în seara aceea pe ţărmul de la Posilippo, cînd altuia poate ĭ-aşĭ fi zburat creeriĭ cu un glonte, pe faţa D-tale şi în tot chipul în care aĭ venit era ceva care m'a prins îndată şi m'a atras către D-ta. Cînd ne-am întîlnit a doua oară, eŭ am avut o încredere desăvîrşită în D-ta, care n'a fost înşelată şi acuma, cînd ne vedam a treia oară, poţĭ să-mĭ facĭ un bine, pe care ţi-l voiŭ răsplăti cu mărinimie.

«— Eŭ nu cer răsplată — răspunseĭ eŭ scurt. — Dacă pot să-ţĭ fac vre-un bine, care să nu fie împotriva conştiinţeĭ mele, îl fac cu plăcere.

«— Lucrul e foarte simplu!—răspunse el. — Pentru că ceea ce-ţĭ cer, e numaĭ răspunsul la o întrebare, răspuns pe care numaĭ D-ta poţĭ să-l daĭ; dar răspunsul acesta trebue să-l am, căcĭ îndoiala mă arde ca focul. Anume pentru a avea răspunsul acesta te am păcălit astăzĭ şi te-am adus aicĭ. Nu-ţĭ va părea răŭ; căcĭ, dacă n'aĭ fi fost tras pe sfoară astă-zĭ, aĭ fi păţit-o mîine saŭ poimîine. Oameniĭ meĭ aveaŭ porunca să te ridice de unde vor putea. fie chiar din Sorrent şi o ast-fel de poruncă eŭ n'o daŭ nicĭ o dată de geaba.

«Il priviiŭ uimit; introducerea ciudată mă zăpăcise. Dar el îşĭ înfipse privirea ascuţită, pătrunzătoare asupra mea şi zise încet:

«— Spune-mĭ numaĭ atîta: Ce-aĭ căutat în vila moartă?

«— O ştiĭ! strigaĭ eŭ sărind în sus.

«— Şezĭ jos! — zise el şi mă trase iar lîngă sine.—Răspunsul D-tale mi-a luat o piatră de pe inimă. Va să zică D-ta eştĭ acela care aĭ intrat pe uşa tainică în galeriĭ?

«— Da — răspunseĭ eŭ verde — eŭ sînt.

(Va urma).

ALEGERILE DIN BELGIA

Ultimele ziare care ne-aŭ sosit din Belgia ne daŭ următoarele amănunte asupra alegerilor de Duminica trecută:

In provinciile locuite de lucrătorii de fabricĭ, adică în Liège, Verviers, Charleroi şi Mons, votarea s'a făcut cu o ordine şi o linişte exemplară.

Indată ce s'a cunoscut rezultatul favorabil, socialiştiĭ aŭ organizat în mod spontaneŭ, maĭ multe manifestaţiĭ impozante în Bruxelles, Liège şi Mons.

Pînă şi garda civică s'a amestecat cu muncitoriĭ, manifestînd şi strigînd: *Trăiască partidul muncitorilor!*

Numărul voturilor obţinute de socialiştĭ a fost foarte mare prin unele localităţĭ. La Liège eĭ aŭ obţinut 55,248 de voturĭ; la Mons 44,676; la Namur 35,820; la Bruxelles 45,000.

Numărul total al voturilor socialiste din întreaga ţară trece peste 300,000, de şi socialiştiĭ n'aŭ luptat de cît în vre-o 20 de circonscripţiĭ electorale din 45 cîte sînt în total.

ŞTIRI COMERCIALE

Tribunalul de comerciŭ din capitală a omologat erĭ concordatul falimentuluĭ *Pinath*.

* * *

Tribunalul de comerciŭ se va pronunţa astă-zĭ asupra cerereĭ în stare de faliment a următoarelor firme din capitală:

Maria Rotten, confecţiunĭ şi mode din str. Lipscanĭ; şi

Hagi Ioan, fabrica de lumînărĭ de ceară din calea Văcăreştĭ.

Răsboiul chino-japonez

Londra, 6 Oct. — *Agenţia Reuter* află din Tien Tsin că după o telegramă din Port Arthur cu data de alaltă-ierĭ, japoneziĭ aŭ părăsit Tharnton (în golful Coreean) şi aŭ plecat la Taitong, pe care l'aŭ fortificat.

Se vorbeşte despre o mare luptă ce s'ar fi dat la 15 spre nord de fluviul Yalu; însă detaliile lipsesc.

EDIŢIA A TREIA

ULTIME INFORMAŢIUNI

Ni se scrie din Craiova că în urma ancheteĭ făcute de Primul-Procuror Rusănescu, în comuna Segarcea, s'a hotărît arestarea ucigaşuluĭ Haracopolu.

Ni se maĭ anunţă că acest individ vrea să useze de toate mijloacele pentru a scăpa de răspundere.

Sperăm însă că magistraţiĭ vor şti să-şi facă datoria.

D. Istrati, prefectul judeţuluĭ Constanţa, făcînd un raport amănunţit asupra stăreĭ administraţieĭ din Dobrogea, a cerut D-luĭ Lascar Catargiu înlocuirea maĭ multor subprefecţĭ, ajutorĭ de sub-prefecţĭ şi notarĭ.

In acelaşĭ timp a cerut ca să se pună la dispoziţia permanentă a administraţieĭ un batalion de infanterie pentru urmărirea bandiţilor.

D. C. Olănescu studiează proiectul de reorganizare al administraţiuneĭ C. F. R.

Prin acest proiect se prevede ca administraţia C. F. R. să atîrne direct de ministerul lucrărilor publice.

Inaugurarea Tramwaiuluĭ electric s'a întîrziat pînă la 1 Noembre, din cauză că firele electrice aeriane nu s'aŭ putut încă aşeza.

Curtea cu juraţĭ a achitat pe aprodul Ştefan Rădulescu de la Curtea de Apel din Capitală, inculpat pentru violarea ficeĭ sale.

Serviciul contenciosuluĭ de la primăria Capitaleĭ va fi reorganizat.

Se va înfiinţa un post de şef al contenciosuluĭ.

Liberaliĭ promiteaŭ să ne arate lucrurĭ frumoase petrecute la Tribunalul de comerţ cu falimentele. Guvernamentaliĭ însă le iaŭ înainte şi publică un tabloŭ, arătînd că de treĭ anĭ avocaţiĭ liberalĭ din 220 de falimente aŭ avut sindicatul a maĭ bine de o sută.

Sperăm că măcar în urma acestuĭ atac direct *Voinţa* ne va spune ce ştie.

Administraţia şcolilor din Macedonia va fi reorganizată.

Postul de inspector al şcolilor, ocupat actualmente de veştitul Apostol Mărgărit, va fi desfiinţat.

Se va înfiinţa o eforie a şcolilor cu treĭ eforĭ dirigenţĭ. Eforiĭ vor fi aleşĭ de romîniĭ din Macedonia. Alegătorĭ vor fi toţĭ aceĭ romînĭ, carĭ vor plăti o taxă anuală, nefixată încă, pentru fondurile eforieĭ şcoalelor.

Ast-fel se va pune capăt ereĭ nefaste şi exploatărilor revoltătoare ale luĭ Apostol Mărgărit.

Inaintările la gradul de general s'aŭ amînat pe ziua de 28 Noembre, aniversarea luăriĭ Plevneĭ.

O companie belgiană a oferit primărieĭ Capitaleĭ să construiască viitorul Bulevard al Colţiĭ pînă la şosea.

Propunerea s'a făcut numaĭ verbal. Se aşteaptă ca să se facă în scris, şi-apoĭ se va discuta de consiliul comunal.

Proiectul de reformă a învăţămîntuluĭ secundar se va supune în cursul săptămîneĭ viitoare desbaterilor consiliuluĭ de miniştri.

Acest proiect se va discuta înainte de serbătorile Crăciunuluĭ de către Corpurile Legiuitoare.

D. Papiniu, agent diplomatic al ţăriĭ în Sofia, se află în Capitală.

Camera de comerţ din Capitală se va întruni diseară pentru a aviza la mijloacele de combatere a crizeĭ comerciale.

Se va discuta şi cestiunea modificăriĭ legeĭ de comerţ şi a legeĭ burselor.

Ni se denunţă, că la serviciul închiriereĭ pernelor de la C. F. R., se petrec nişte incorectitudinĭ revoltătoare.

In acest serviciŭ se angajează maĭ mulţĭ oamenĭ, după ce depun o cauţiune de cîte 200 de leĭ. Dar după două-treĭ lunĭ, angajaţiĭ sînt licenţiaţĭ din serviciŭ, fără să li se dea leafă şi nicĭ măcar cauţiunea depusă.

Ast fel Paraschiv Munteanu, Ştefan Ivanov şi V. Mihăilescu aŭ fost goniţĭ din serviciŭ fără să li se dea nicĭ un ban şi fără să li restitue cauţiunile depuse.

Atragem atenţiunea direcţieĭ C. F. R. asupra acestor pungăşiĭ.

In strada Lăzăreanu din Dealul Spiriĭ, se găseşte o biată femee văduvă, care stă în stradă, fără adăpost şi nemîncată. Mult puţinele eĭ lucrurĭ staŭ şi ele în drum.

De ce primăria nu ajută mizeriĭ aşa de grozave?

ASUPRA CRIMEI DE LA TEATRU

D. Em. Antonescu, autorul *Decemviruluĭ torturator*, trimite următoarea scrisoare de scuze către publicul care a asistat aseară la reprezintaţia farseĭ D-sale.

Iĭ dăm loc cu plăcere, — şi considerăm incidentul închis.

«ADEVĂRUL»

Domnule redactor,

Aseară representîndu-se piesa mea «*In preajma tronuluĭ*» îmĭ împlinesc astăzĭ eŭ însumĭ datoria de a recunoaşte şi declara că actele IV şi V sînt *(proaste) defectuoase*.

Sperînd că nu veţĭ putea zice acelaşĭ lucru despre cele d'întîiŭ treĭ (judecînd după chipul cum aŭ fost primite de public) îmĭ permit a vă ruga, să arătaţĭ de se poate, opiniile D-voastră numaĭ asupra primelor treĭ acte, rezervîndu-vă critica întreagă pentru Sîmbătă, de oare ce am modificat deja complect acele două ultime.

Pentru a nu se bănui că fac aceasta interesat, pentru a atrage maĭ multă lume Sîmbătă la teatru, declar că renunţ la drepturile băneştĭ de autor pentru sus zisa seară.

Sperînd că, faţă de sinceritatea mea şi angajamentul moral ce-mĭ iaŭ, nu maĭ puteţĭ avea interes de a nu da ascultare cerereĭ mele, vă zic, Domnule redactor, la revedere pe Sîmbătă seara.

Cu stimă
Antonescu

Vă vestesc asemenĭ că spectacolul se va sfîrşi de acum înainte precis la 12 ore.

Prietenie franco-italiană

Paris, 6 Octombrie. — Un prînz s'a dat azĭ la Elysée în onoarea luĭ Verdi. Aŭ fost numaĭ 10 invitaţĭ.

D. Casimir Périer avea la dreapta sa pe ambasadorul Italieĭ, D. Ressmann, şi la stînga sa pe Verdi.

Preşedintele avea la dreapta sa pe D. Dupuy şi la stînga pe D. Hanotaux.

ULTIME TELEGRAME

Cetinie 6 Oct.—Erĭ s'a oficiat în presenţa perechieĭ princiare şi a demnitarilor Statuluĭ un serviciu devin pentru sănătatea Ţaruluĭ.

Viena 6 Oct.—Regele Grecieĭ va pleca lunĭ din Viena.

Roma 6 Oct.—Cardinalul Langenieux, care era aşteptat la Roma pentru conferinţele patriarchilor orientalĭ sub preşedinţia Papeĭ, în vederea aduceriĭ disidenţilor la unitatea catolică a anunţat că îşĭ amână sosirea.

Papa a primit pe Monseniorul Behambeni, patriarchul sirienilor. Nimic nu este decis în privinţa deschideriĭ conferinţelor patriarcale.

New-York 6 Oct.—Erĭ lumea s'a adunat dinaintea tribunaluluĭ din Vaşengton Mulţimea voia să lenşeze pe un negru condamnat la muncă silnică pentru atentat la pudoare. Armata a tras asupra mulţimiĭ. Aŭ fost 24 persoane rănite şi 5 omorîte. Trupele aŭ împrăştiat mulţimea. Iritarea este foarte mare.

COTA OFICIALĂ a BURSEI DIN BUCUREŞTI

Joĭ 6 Octombrie 1894.

Imprumuturĭ de stat romîne	
Rentă perpetuă	99½
» amortisabilă din 1881	95⅛
» » (Impr. 1892	96⅜
» » din 1893.	96⅜
» » 1894 internă.	—
» amort. (Impr. de 32 milioane.	81
» » (Impr. de 50 milioane).	84⅛
» » (Impr. de 274 milioane)	84⅜
» » » 45 »	84⅛
» C. F. R. (Conv. Schuldverschreibung	—
Obligaţiune de Stat (Conv. rurale).	100
Oblig. Caseĭ Pensiun., a 300 leĭ.	268
Imprumuturĭ de oraşe	
Obligaţiĭ ale Com. Bucur. 1883.	85½
» » » 1890.	86¼
Imprumuturĭ de Societăţĭ	
Scrisurĭ fonciare rurale	87⅝
» » urbane Bucureştĭ.	98½
» » » »	81⅝
» » urbane Iaşĭ.	73½
Obligaţiile soc. de Basalt artificial.	95
Acţiunĭ	
Banca Naţională a Românieĭ	1475
Actiunile Bănceĭ Agricole	125
Banca Românieĭ	—
Soc. de asigurare Dacia-Romînia	374
» de asigurare Naţionala.	390
» de asig. şi reasig. Patria.	110
» rom. de constr. şi lucr. publ.	105
Societatea de bazalt artificial	340
Banca Naţională scont.	6
» : av. pe dep. de efec. saŭ lingourĭ	7
Casa de Dep. şi Consem.: avansurĭ pe deposite de efecte.	7½

BIBLIOGRAFIE

Am primit No. 11 din *Revista ştiinţifică ilustrată* şi constatăm, fără suprindere de altfel, că este maĭ interesant de cît toate celelalte, atît din punctul de vedere al alegereĭ materieĭ cît şi din acela al executăreĭ ilustraţiunilor. Iată sumarul acestuĭ număr:

Heimholtz (cu 1 ilustraţiune). — Essenţa de rose în Bulgaria. — Gările marĭ din Germania (cu 2 ilustraţiunĭ). — Peking (cu 2 ilustraţiunĭ). — Starea sanitară a judeţuluĭ Ilfov. — Vaca din Jersey (cu 1 ilustraţiune) — Atleţiĭ (cu 1 ilustraţiune). — Edmond Neukomm: Precursoriĭ luĭ Cristof Columb (continuare) — Cugetărĭ. — Problema No. 10.— Problema No. 11. — Ce povesteşte trunchiul unuĭ copac (cu 1 ilustraţiune).

Astfel, după ce ne-a condus succesiv, în numerele precedente în Japonia şi în Coreea, *Revista ştiinţifică ilustrată*, dirijată de D-nu inginer I. N. Papadopol, ne conduce de astă-dată în China. Călătoria, pe care cine-va o poate face fără a-şĭ părăsi fotoliul, este foarte interesantă şi puţin costisitoare, consiliem dar pe cititoriĭ noştri a-şĭ oferi luxul unei vilegiaturĭ a căreĭ atracţiune este dublată prin actualul răsboiŭ.

Revista sciinţifică ilustrată se află de vînzare la toate librăriile şi la principalele chioşcurĭ din Capitală.

Abonamentul este de: un an, 12 leĭ; şease lunĭ 6,40; treĭ lunĭ, 3,50. Să se adreseze cererile de abonament la administraţiune, str. Buzeştĭ, 87 Bucureştĭ.

La administraţia acestuĭ ziar se află de vînzare «Hîrtie maculatură de vînzare cu ocaua.

La administraţia acestuĭ ziar hîrtie maculatură de vînzare